

Ing. Kyšeľa Kamil, PhD.
generálny riaditeľ
sekcia ochrany prírody a krajiny
Ministerstvo životného prostredia SR
Námestie Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

Bratislava 15.8. 2025

Vec: Výzva na zodpovedný prístup pri manažmente vlka dravého na Slovensku a stanovenie nulovej kvóty pre lov vlka na poľovnú sezónu 2025 - 2026

Vážený pán generálny riaditeľ,

mimovládne organizácie WWF Slovensko, My sme les a Aevis vyzývajú Ministerstvo životného prostredia SR a Štátnu ochranu prírody SR, aby na nadchádzajúcom rokovaní Pracovnej skupiny pre stanovenie podmienok lovu a určenie kvóty lovu vlka dravého, zriadenej pri Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v zmysle schváleného Programu starostlivosti o vlka dravého na Slovensku, **navrhli zlepšenie manažmentu populácie vlka dravého v súlade s legislatívou, hľadali okamžité nástroje pre efektívne zavedenie a podporu preventívnych opatrení pre farmárov a požadovali stanovenie nulovej kvóty pre lov vlka dravého na poľovnú sezónu 2025 - 2026** a to z nasledujúcich dôvodov:

1. MŽP SR je ústredným orgánom štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia, vrátane ochrany prírody a krajiny a jeho prvoradou úlohou, aj prostredníctvom ŠOP SR je presadzovať a hájiť záujmy ochrany prírody, a nie byť iniciátorom a navrhovateľom manažmentových opatrení, ktoré sú s touto úlohou v priamom príkrom rozpore.
2. Vlk ako vrcholový predátor prirodzene reguluje počty raticovej zveri, ktorá spôsobuje ročne miliónové škody na poľnohospodárskych kultúrach a lesných porastoch. Zároveň pomáha udržiavať dobrý zdravotný stav raticovej zveri, napr. pomáha eliminovať prírodné ohniská afrického moru ošípaných v populácii diviaka lesného a tak pomáha predchádzať oveľa väčším hospodárskym škodám.
3. Ochrana vlka by mala byť vnímaná ako strategická investícia do biodiverzity a zdravia ekosystémov. V júni 2024 Slovenská republika na európskej úrovni hlasovala za prijatie nariadenia o obnove prírody, ktorého cieľom je obnova prírodných biotopov (vrátane biotopov druhov lesných ekosystémov), ako súčasť plnenia cieľov EÚ v oblasti biodiverzity (Stratégia EÚ pre oblasť biodiverzity 2030). Krajiny EÚ budú musieť okrem iného zabezpečiť, aby sa stav obnovených oblastí opäť výrazne nezhoršil. Stanovenie kvóty vlka bez rešpektovania potreby udržania priaznivého stavu jeho populácií v územiach, kde je tento druh predmetom ochrany, je v rozpore s rozhodnutím Slovenska podporiť obnovu prírody a s krokmi, ktoré majú viesť k naplneniu tohto cieľa.
4. V zmysle smernice o biotopoch môže byť vlk dravý na Slovensku za určitých podmienok lovený, avšak zároveň musí byť zachovaný priaznivý stav jeho populácie, pričom stav ochrany druhu je nevyhnutné posudzovať z hľadiska celoeurópskeho, tzn. aj vo vzťahu k populácii druhu v susedných štátoch.

5. Schválenie inej ako nulovej kvóty pre lov vlka dravého na Slovensku, vážnym spôsobom zasiahne populáciu tohto chráneného druhu, čo bude mať negatívne dôsledky pre populácie vlka aj v okolitých krajinách a na európskej úrovni. Vlk ako náš pôvodný druh je neoddeliteľnou súčasťou nášho prírodného dedičstva a ako vrcholový predátor zohráva dôležitú úlohu v ekologických vzťahoch v prírodných ekosystémoch, ako aj v udržiavaní a obnove prírodných procesov. Jeho prítomnosť zabezpečuje priaznivé podmienky aj pre iné druhy živočíchov a rastlín.
6. Hoci vlk nezodpovedá za úpadok chovu hospodárskych zvierat, môže predstavovať riziko pre jednotlivých chovateľov a spôsobiť im hospodárske škody. Plošný odstrel však zníženie škôd neprinesie, naopak môže viesť k častejším útokom na hospodárske zvieratá, čo potvrdzujú aj výsledky viacerých vedeckých štúdií a mnohí odborníci. Upozorňujeme, že korelácia medzi počtom usmrtených vlkov a zníženými stratami na hospodárskych zvieratách nebola doposiaľ nikým potvrdená. Podľa výskumu z roku 2023 ([Kutal M. et al., 2023](#)), ktorý analyzoval údaje zo Slovenska za obdobie rokov 2014-2019, nebol zaznamenaný vzťah medzi počtom usmrtených vlkov a stratami na hospodárskych zvieratách. Ani [podľa údajov ŠOP SR](#) plošné kvóty na odstrel vlka neprinesú želaný výsledok zníženia škôd na hospodárskych zvieratách. Vyplýva to z porovnania počtu ulovených vlkov počas obdobia určovania ročných kvót lovu vlka v rokoch 2010 – 2021 a stratách na ovciach a kozách za toto obdobie. V rokoch 2010 – 2013 sa na Slovensku lovilo každoročne vyše 130 vlkov, napriek tomu škody na ovciach narastali. V ďalšom období, keď sa postupne lov vlka znižoval, škody spôsobené vlkom boli viac menej na rovnakej úrovni, dokonca v rokoch 2018 a 2019 výrazne klesli. Ukázalo sa teda, že lov vlka za uvedené roky nepriniesol požadovaný efekt zníženia škôd na hospodárskych zvieratách.
7. Analýza ulovených jedincov vlka dravého v počte 23 (12 samcov a 11 samíc) z celkovo schválených 75 jedincov v poľovnej sezóne 2024 - 2025 jasne preukázala viacero rozporov so smernicou o biotopoch (čl. 2, čl. 16) ako aj s aktuálnym znením Programu starostlivosti o vlka dravého na Slovensku (napr. Kapitolou 2.1.1. – Manažmentové opatrenia (pre zachovanie priaznivého stavu vlka dravého) a to predovšetkým:
 - **V 14 prípadoch odlovených vlkov v roku 2025 (61 %) bol identifikovaný možný vplyv na populáciu vlka dravého v bezprostrednej blízkosti niektorého z území európskeho významu (ďalej „ÚEV“), v ktorom je vlk dravý predmetom ochrany, pričom až v 7 prípadoch (30 %) je jeho odhadovaný vplyv na populáciu druhu v priľahlých ÚEV v rozmedzí 20 – 100 % . Napr. početnosť populácie vlka podľa SDF v SKUEV0306 Pod Suchým hrádkom je 0 – 2 jedince. Usmrtenie 2 jedincov v bezprostrednej blízkosti územia (do 2 km od hranice) znamená 100 % ovplyvnenie populácie druhu v predmetom ÚEV. V tomto prípade bol v tom istom čase usmrtený pár, samica so samcom. V 7 prípadoch bol identifikovaný vplyv na populácie druhu v ÚEV na úrovni 5 – 20 (25) % . Tieto zásahy boli realizované v priamom rozpore s ustanovením čl. 16, ods. 1 smernice o biotopoch, v zmysle ktorého členské štáty môžu udeliť výnimku napr. pre lov prioritného druhu, avšak za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu.**
 - V prípade prihraničnej oblasti s Poľskom boli v okrese Stropkov a Snina usmrtené 2 jedince v blízkosti ochranej prihraničnej zóny a to vo vzdialenosti cca 500 m a 1 km od vymedzenej oblasti, kde lov v rámci kvóty nebol povolený. Tento lov sa vykonal v rozpore s čl. 2 ods. 2 smernice o biotopoch, v zmysle ktorého za určitých podmienok môže byť vlk dravý lovený, no musí sa tak diať v súlade s povinnosťou zachovávanía, alebo obnovy druhu v priaznivom stave ochrany, pričom stav ochrany druhu sa má posudzovať z hľadiska celého európskeho územia členských štátov EÚ a v prípade všetkých prijímaných opatrení sa má prihliadať na

regionálne osobitosti. V prípade, že ohrozenie voľne žijúcich živočíchov je cezhraničného charakteru, dosiahnutie a zachovávanie priaznivého stavu ochrany si vyžaduje, aby sa pri stanovovaní poľovných kvót zohľadňovali cezhraničné aspekty. Dohľad nad stavom ochrany vlka dravého sú členské štáty povinné vykonávať podľa článku 11 Smernice o biotopoch (uvedené aj v Programe starostlivosti o vlka dravého na Slovensku - str. 26).

- **Neboli dodržané podmienky vyplývajúce z aktuálneho znenia Programu starostlivosti o vlka dravého na Slovensku (str. 37), kapitola Manažmentové opatrenia v oblasti zachovania priaznivého stavu vlka dravého, ktorá uvádza, že pre zachovanie resp. dosiahnutie priaznivého stavu vlka je potrebné okrem iného realizovať aj manažmentové opatrenie: "zlepšovať systém zabezpečenia kvality podkladov pre určovanie ročných kvót lovu vlka a ich distribúcie v rámci štátu (jednoznačne prerozdeliť počty vlkov určených na lov pre jednotlivé územné jednotky a pri prideľovaní týchto kvót zohľadniť škody na hospodárskych zvieratách a straty na poľovnej zveri spôsobené vlkom v predchádzajúcom období)". V 1 prípade bol usmrtený jedinec vlka v okrese Vranov nad Topľou, kde neboli evidované žiadne škody na hospodárskych zvieratách ani na poľovnej zveri. V okrese Poprad, kde boli usmrtené 3 jedince vlka, boli evidované len škody na poľovnej zveri, avšak nebol zaznamenaný ani jeden prípad šetrených škôd na hospodárskych zvieratách. Obdobne v okrese Sabinov boli uhradené len 2 škody na hospodárskych zvieratách v hodnote 1 804 eur a na poľovnej zveri boli riešené 2 prípady v hodnote 500 eur, avšak zásah do populácie v príslušnom SKUEV0332 Čergov môže byť na úrovni 20 - 100 % populácie druhu v území. Naopak, v území, kde boli škody na hospodárskych zvieratách najvyššie (okres Banská Bystrica), nedošlo k uloveniu ani jedného jedinca.**
- **Až 30% vlkov zastrelených v roku 2025 bolo usmrtených v okresoch, kde podľa štatistických údajov spôsobila raticová zver v roku 2024 značné škody na poľnohospodárskych a lesných kultúrach. Škody spôsobené raticovou zverou v posledných rokoch atakujú hranicu 4 mil. eur ročne. V okresoch Poprad, Spišská Nová ves a Liptovský Mikuláš preto odstrel prirodzených predátorov tejto zveri nedáva žiadny ekonomický ani odborný zmysel, napriek tomu tu bolo usmrtených 7 jedincov.**

Organizácie WWF Slovensko, My sme les a Aevis už pri zmene legislatívy v roku 2024 smerujúcej k obnoveniu odstrelu vlka dravého upozorňovali, spolu s vedeckou obcou, že sa jedná o **krok späť, ktorý môže negatívne ovplyvniť celkovú rovnováhu našich ekosystémov a oslabiť doterajšie úspechy v ochrane tohto vzácneho druhu a môže spôsobiť opätovný pokles vlčej populácie a ohroziť ju nielen na Slovensku, ale aj v okolitých krajinách**, čo bolo už v roku 2013 dôvodom na začatie konania Európskej komisie voči Slovensku. Susedné krajiny ako Česká republika a Poľsko vyjadrili už v roku 2024 nesúhlas so zmenou predmetnej legislatívy na Slovensku, nakoľko sa obávajú ovplyvnenia populácie druhu na ich území.

Žiaľ realita ukazuje, že rovnako ako presadenie tohto spiatočníckeho kroku nevychádzalo z vedeckých dát a podkladov, nezohľadnilo ekológiu druhu, tak aj samotná realizácia tohto nesystémového kroku nerešpektuje dáta a stanovené podmienky manažmentu druhu. Tým sa vytvára riziko negatívneho vplyvu na populáciu vlka dravého na Slovensku, v okolitých krajinách a navyše, **nie je prínosom ani pre chovateľov hospodárskych zvierat, keďže nie je uplatňované kritérium zohľadňovania škôd na hospodárskych zvieratách a neberú sa do úvahy ekologické fakty.**

Takýto prístup do budúcnosti a teda aj **stanovenie inej ako nulovej kvóty pre lov vlka dravého na Slovensku v sezóne 2025 - 2026 môže vážne ohroziť populáciu vlkov na Slovensku a zároveň neprinesie zníženie škôd. Naopak môže viesť k častejším útokom**

na hospodárske zvieratá, čo potvrdzujú aj výsledky viacerých vedeckých štúdií a odborníci. Najväčšie škody na hospodárskych zvieratách spôsobujú svorky, ktoré prišli o alfa pár alebo vodiaceho jedinca. Akýkoľvek odstrel vlkov narušuje štruktúru svoriek. Keďže vlk je vrcholový predátor, ohrozí to aj rovnováhu v prírode a dôsledky pocítia práve poľnohospodári, ktorým majú tieto opatrenia údajne pomôcť. **Zníženie ochrany vlka nie je riešením. Práve naopak, jeho lov môže spôsobiť farmárom ešte väčšie škody.**

Navrhované opatrenie odvádza pozornosť od skutočných príčin úpadku tradičného obhospodarovania, ktoré je neprávom pripisované vlkovi. Je najvyšší čas, aby kompetentní začali **systematicky riešiť nedostatočnú podporu farmárov zo strany štátu.** Škodám, ktoré spôsobuje vlk jednotlivým farmárom sa dá navyše **efektívne predchádzať preventívnymi opatreniami, avšak ich zavádzanie do praxe si vyžaduje systematický prístup, pri ktorom je zo strany štátu nevyhnutná podpora, tak finančná ako aj poradenská.**

DÔRAZNE PRETO VYZÝVAME MŽP SR a ŠOP SR, aby pred otvorením diskusie na úrovni Pracovnej skupiny pre stanovenie podmienok lovu a určenie kvóty lovu vlka dravého pre poľovnú sezónu 2025 - 2026:

- predložili všetky relevantné informácie a hodnotenie vplyvov a dopadov lovu vlka dravého na Slovensku v poľovnej sezóne 2024 - 2025 na územia európskeho významu v zmysle čl. 6 ods. 3 smernice o biotopoch;
- dôsledne vyhodnotili škody na hospodárskych zvieratách za rok 2024 a za prvú polovicu roku 2025 a škody spôsobené raticovou zverou v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva;
- urýchlene prijali opatrenia a vytvorili efektívny nástroj podpory štátu pre farmárov, ktorý umožní zavedenie preventívnych opatrení, vrátane dlhodobej starostlivosti o strážne psy, napr. z Programu Slovensko, ktorý je možné za týmto účelom využiť;
- legislatívne ukotvili už dnes existujúci a komfortný informačný systém nahlasovania škôd spôsobených určenými chránenými živočíchmi (www.hlasenieskody.sk), s cieľom odbremeniť farmárov od zbytočnej byrokracie (možnosť nahlásiť škody cez online formulár) a zároveň získať presnejšie informácie o reálnych škodách v priebehu roku, vrátane škôd, u ktorých nebola priznaná náhrada zo strany úradu).

S pozdravom

Miroslava Plassmann, WWF Slovensko

Rastislav Mičaník, nadácia Aevis

Marek Kuchta, My sme les